

Jeg skal derefter gaa over til at udtale mig angaaende de to Punkter, om hvilke der vil finde Afstemning Sted her i Salen i Dag. Det ene er Spørgsmaalet om, hvorvidt der i Lovforslaget bør indskydes en Bestemmelse om, at Jærnbanen ikke skal kunne anlægges, uden at der ydes et Tilskud af 40,000 Kr. pr. Mil af Kjøbenhavn og Helsingør og Kjøbenhavns og Frederiksborg Amt, et Spørgsmaal, som i øvrigt tidligere har været Genstand for Drøftelse. Saa at jeg for en stor Del kan henvisse til de Bemærkninger, som tidligere derom ere faldne. Jeg skal kun fremsætte nogle faa yderligere Udtalelser. At Banens Anlæg særlig maa betragtes som havende Betydning fra Statens Standpunkt, fremgaar noksom af, at man vil anlægge Banen med en saa stor Befolning, som den, her er Tale om; det vilde man jo ikke gøre, naar der ikke knyttede sig betydelige, hele Samfundet vedrørende, Interesser dertil. Disse Interesser ere saa betydelige, at man endog saa ikke har villet gaa ind paa, at Banen blev anlagt uden som Statsbane. Der er vel ingen Tvivl om, at saafremt Lovgivningsmagten havde været villig til at give Koncession paa Anlægget af en privat Bane, vilde den for længst have været anlagt, uden noget som helst Tilskud fra Statskassens Side, og uden at der udfordredes noget Tilskud fra Kommunerne, særlig ikke fra Kjøbenhavns Kommune. Men naar dette er Tilfældet, og naar henjes til, at denne Banes Anlæg som Statsbane ikke har nogen Interesse for paagældende Egn, skønnes det ikke ret, hvorledes der saa skulde kunne fordres et Tilskud fra Kommunerne, naar man ikke har villet give Samtykke til Anlægget af en Bane, som uden Kommune-tilskud fuldstændig vilde kunne tilfredsstille de rent lokale Interesser. Det forekommer mig, at det er noget, som ikke godt lader sig retfærdiggøre. Sagen er, at Forholdene jo her ere ganske ejendommelige i Modsætning til Forholdene, hvor Staten ellers har anlagt Statsbaner, som naturligvis overalt tillige have tjent til at befordre lokale Interesser. Der har alle Vegne Forholdet været det, at selv om de paagældende Egne nok saa meget have følt Trang til en Jærnbane, har det været umuligt at anlægge en Privatbane uden Tilskud fra Statens Side. Jeg skal fremdrage et Par Tilfælde, hvor der ikke er Statsbaner, men hvor Spørgsmaalet ligger for, nemlig Nyborg—Kingebanen og Slagelse—Bærsløbbanen. Der have vi to Steder, hvor man fra Regeringens Side mener, at der bør anlægges Statsbaner. De paagældende

Egne ønske særdeles meget at faa anlagt Baner i lokal Interesse — og det turde maasse være Tilfældet, at disse lokale Ønsker have haft meget væsentlig Del i, at Regeringen er gaaet ind paa at foreslaa, at der skulde anlægges Baner der — men der er jo Forholdet netop det, som jeg berørte, at de paagældende Egne vilde være adeles ude af Stand til at anlægge Privatbaner, uden at de fik et betydeligt Statstilskud. Naar saa i Stedet derfor Staten paatager sig at anlægge Statsbane, saa er det ikke mere end billigt, at de paagældende Egne, som saa deres Ønsker opfyldte, ogsaa hde et efter Forholdene passende Bidrag til Statsbaneanlægget. Men anderledes er jo netop Forholdet her. Her have Egnene ikke nogen Interesse i, at der anlægges en Statsbane, thi anlægges der en Privatbane, vilde de ikke komme til at tilknyde noget. Jeg synes derfor, at det ikke paa nogen Maade kan billiges, at man vil paalægge Egnene til en Bane, som de ikke have forlangt som Statsbane, at hde et Bidrag, som de ellers vilde være fri for. — I øvrigt kan jeg ganske tiltræde de Betragtninger, som ere anførte af et æret Medlem af Udvalget, at naar man skulde have et Tilskud, skulde det dog ikke være 40,000 Kr. pr. Mil, men saa maatte det være langt større. Naar man ellers har anlagt Statsbaner med et Tilskud af 80,000 Kr., 40,000 Kr. eller hvilket Bidrag der nu har været Tale om, har det Beløb, der skulde tilskydes, været en forholdsviis ret klækelig Andel af den samlede Udgift; men i det foreliggende Tilfælde er 40,000 Kr. i Virkeligheden omtrent intet. Det er, naar man ser hen til, hvad Baneanlægget vil koste, ikke mere end 3 pCt. af hele Anlægssummen. Det forekommer mig overhovedet — i det mindste har jeg en Følelse deraf — at dette Forslag egentlig ikke saa meget bunder i en Opfattelse om, at Egnene billigvis bør bidrage, men jeg skulde snarere tro, at der bag ved det ligger et Ønske om at fastslaa, at Bidrag til Statskassen fra de paagældende Egne fremtidig skulle være hverken mere eller mindre end 40,000 Kr. — et Standpunkt, som dette Ting som bekendt ingen Sinde har villet gaa ind paa, og det er jo noget, som man heller ikke godt kan. Spørgsmaalet om, hvorvidt der overhovedet skal bidrages, og hvad der i saa Fald skal bidrages, maa i hvert enkelt Tilfælde afgøres efter Forholdene, og her er, saa vidt jeg skønner, et Tilfælde, hvor man, om overhovedet i noget, maa sige, at det vilde ikke være ganske korrekt, om Statsmagten vilde benytte sig af sin Lovgivningsmyndighed til